

lo v tej rečki zvezi prst božji. To občutje je raslo vedno bolj in je postalo tako mogočno, da je celo vlada računala z njim. Duhovščina je proglasila bitko ob Marni za čudež device Orleanske, in malo let potem, ko je vlada oropala redovnike, jih vrgla v ječe in izgnala iz dežele, je postavila in posvetila ista tretja francoska ljudovlada devici Orleanski oni spomenik, ki je moral iti na potovanje, ko je po nemškem sunku ob Marni čarobno ime te rešilne reke nekoliko obledelo. Nikoli niso bile cerkve na Francoskem tako obiskane, kakor v sedanji vojni. V francoskih strelskih jarkih so izginili veri sovražni spisi in na njih mestu najdemo sv. pismo tako pogosto kakor pri Nemcih.

Dolgo se že tudi prav ničesar ne sliši o boju vlade zoper pristaše one struje, ki hoče zopet upostaviti kralja in ki med vojaštvom dostikrat tudi agitira v verskem smislu. In vendar delujejo pristaši kraljevske misli, ki smatrajo, da je prišel njih čas, in niso pozabili, da se je ljudovlada upeljala samo z enim glasom večine, v armadi zelo živahno. Težko je med vojno spoznati duševne struje v francoski armadi in med francoskim ljudstvom, in sicer se težje nego v miru. Saj so mnogi med Nemci Pariz in njegovo advokatsko vlado smatrali za Francijo, sodili so o Francozih, da je ljudstvo telesno propadlo, ter da tudi duševno propada, pri čemer pa so prezrli njegove stare, podedovane sile. Morda doživi svet na Francozih zopet presenečenje, ker jih je vojna tako korenito pretresla. Dejstvo, da grede vojaki ljudovlade, ki je bila do sedaj najbolj sovražna Cerkev, z mastavo križa in vere v boj, je na vsak način presenečenje, katero se pred štirimi leti Francozom samim ne bi smelo prerokovati, ker bi se nam tedaj glasno posmehovali.

Francosko bojišče.

Naval četverosporazumovih armad na nemške ostanke od reke Scarpe vzhodno od Arrasa do reke Aisne severovzhodno od mesta Soissons so nadaljuje že 13. dan. Nemci se na celi črti umikajo sicer polagoma, toda stalno, in vsa znamenja kažejo, da velesenziva četverosporazumovih armad še ni doseгла vrhunca. Najnuiši naval teh armad je vzhodno od Arrasa, kjer skušajo Angleži predreti nemško središče. Nič manj srditi so angleški navalni ob obeh straneh reke Scarpe v južno-vzhodni smeri proti mestu Cambrai ter ofenziva francoskih čet med rekama Somme in Aisne v vzhodni smeri proti važnim nemškima postojankama St. Quentin in Laon. Ob reki Scarpi so Angleži potisnili Nemce nazaj za kakih 15-18 km, južnovzhodno od Arrasa pa za 30 do 40 km, kjer je padla cela vrsta važnih postojank, kot Alette, Bapaume, Combles, Bray, Peronne, Chaulnes, Roye in Noyon v oblast angleško-francoskih čet. Na črti Arras-Cambrai se je Angležem posrečilo že predreti nemško fronto ter zabiti v njo 15 km široko zagozo. Ker so Angleži tudi dalje proti jugu vzhodno od mesta Peronne potisnili Nemce nazaj, računajo nemška poročila z možnostjo, da se bo Hindenburg umaknil do črte Cambrai-St. Quentin. Ker pa Francozi tudi med Aisno in Oiso zastavljajo vse svoje sile, da bi prodrli do črte La Fere-Laon, je Hindenburgov položaj postal precej opasen. Med Oiso in Aisno se bije trenutno velikanska bitka, v katero so vrgli Francozi 2 milijona mož. Angleška poročila javijo, da je poslala Amerika meseca avgusta 240.000 mož na francosko bojišče, meseca septembra bo pa poslala 280.000 mož. Ker se velesenziva nadaljuje na celi črti, je v doglednem času računati z velikimi dogodki.

Na drugih bojiščih.

Na italijanskem bojišču razven artilerijskih in živahnih zračnih bojev nobenih važnejših vojniš dogodkov. Dne 31. avgusta so vrgli italijanske letala več bomb na mesto Franzensfeste, ki so ranila štiri osebe, ter več bomb v bližini mesta Rovinji, ki pa niso povzročila nobene škode. Dne 1. t. m. je pa napadlo 25 laških letal naše postaje za letala ob Plavi. Napad nam ni povzročil nobene škode. — Na albaniskem bojišču krajevni spopadi v dolini reke Semeni. — Na turških bojiščih se verno od Jeriha v Palestini živahni spopadi med Angleži in Turki. Turška poročila pravijo, da se pripravljajo Angleži na novo ofenzivo v Palestini.

Razne politične vesti

Pogajanja za delazmožnost državnega zbora. Finančni odsek državne zbornice je sklican na dan 10. t. m. Vlada bi rada spravila pod streho nove davke, kot davek na vino itd., ker znaša državni pri-manjkljaj za tekoče leto okrog 19 milijard K. Novi ministrski predsednik baron Hussarek se je že začel pogajati z raznimi strankami, da bi dobil večino za jesensko zasedanje državne zbornice. Dne 1. septembra je imel razgovor z načelnikom Jugoslovanskega kluba poslancem dr. Korošcem, kateremu je obrazložil vzroke, ki silijo vlado, da je sklicala finančni odsek, ter da namerava čimprej sklicati tudi državno zbornico. Hussarek je zaprosil dr. Korošca, da mu naznani, kako stališče zavzemajo Jugoslovanci na-pram načrtu vlade. Dr. Korošec je izjavil, da za se-daj ne more podati nobenih določenih izjav, vendar pa v očigled neprestanemu zasledovanju in pregan-janju Jugoslovancev ne more biti nobenega govora o tem, da bi Jugoslovanci spremenili svoje stališče. —

Hussarek se je tudi posvetoval z načelnikom nemških radikalcev, s poslancem Pacherjem. Pogajal se bo te dni tudi s Čehi, ki pa odločno odklanjajo Hus-sarekovo vlado, ter nadalje s Poljaki, ki so za skli-canje finančnega odseka, ker smatrajo za neobhodno potrebno, da se napravi red v naših finančnih raz-merah. Eno je pribito: Tudi Hussarek ne bo dobil večine, ako hoče vladati samo s pomočjo Nemcev, ker v Avstriji ne more in tudi ne bo trajno vladalo no-beno ministrstvo brez Slovanov ali celo proti Slova-nom. Nekatera poročila z Dunaja pravijo, da je Hus-sarekovo stališče že omajano in da bo — Sel.

Sprememba avstrijske ustave. O spremembi avstrijske ustave se v zadnjem času mnogo govori, še več pa piše. Tako je n. pr. priobčil nek solnograški list: „Vesti glede spremembe avstrijske ustave so popolnoma resnične, ker se že vrše tozadevna dela. Dela vodi neka posebna komisija, katero je sestavil bivši ministrski predsednik dr. pl. Seidler.“ Kakšne osebe je imenoval dr. Seidler za člane te komisije, si pač vsakdo lahko misli sam in da v njej ne bo de-dosti Slovanom pravičnih in prijaznih članov.

Posvetovanja na Dunaju. Nemški državni taj-nik pl. Hintze je dospel dne 2. t. m. na Dunaj, kjer se posvetuje z avstro-ogorskimi državniki o velepoli-tičnih vprašanjih in o vprašanju miru. Nemčija bi rada, naj Avstrija prizna nova kraljestva, ki jih u-stanavlja na vzhodu: Finsko, Livonsko, Kuronsko, itd. Kakšne mirovne črte-smernice ima nemški Hin-tze, sicer ne vemo, vemo pa, da je mir, kakoršnega si mislijo veliki Nemci, nemogoč. Položaj je zdaj tak, da bodo morali Nemci opustiti vse svoje prešerne in vsenemske cilje, opustiti misel, da bi zagospodovali nad celim svetom. Mir je mogoč le potem sporazuma med vsemi se vojskujočimi se državami in na podla-gi samoodločbe narodov. Vsi narodi, mali in veliki, morajo dobiti svojo svobodo in samostojno državno o-bliko. Seveda Nemci si niti v sanjah ne morejo mis-liti, da bi morali opustiti svoje nadvladje nad Slo-vani. Raje se vojskujejo do skrajnosti.

„Enotno vrhovno poveljstvo“ si želijo Nemci nad nemško in avstro-ogrsko armado.

Slovencl, Slovenke, darujte za Tiskovni dom!

Vrednost avstrijske krone je začela zopet pa-dati napram tujemu denarju. Na denarnem trgu na Dunaju so plačevali za nizozemski goldinar 5,17% K, za berolinsko marko 1,67 K, za švicarski frank 2,51 K, za švedsko krono 3,55% K, za bucareški lev 1,10 in pol K in za bolgarski lev 1,27% K. — Dne 12. av-gusta je na dunajskem trgu poskočila cena nemške marke, za katero smo plačali pred vojno K 1,17 do 1,19, na K 1,65. Švicarski frank je stal K 2,50, t. j. frank, za katerega smo plačali pred štirimi leti 95 v. V Berolinu dobimo sedaj za 1 K 60 penigov, v mirnem času pa 85 penigov. V Curihu nam dajo za avstrijsko krono samo 38 centimov, pred vojno 1 K 5 v. Vzrok take vrednostne izgube tiči v preveliki množini papirnatega denarja, katerega posledica je tudi neznozna draginja.

Razmere v Rusiji. V Rusiji je še vedno vse križ-krašem. Vrši se prava meščanska vojska. Bolj-ševiki so vedno bolj osvoženi, ker so prijatelji — Nemčije. Po celi Rusiji se širi klic: „Proč z Nemci! Nemčija, roke proč od Rusije! Ubijmo jih!“ Dne 30. avgusta zvečer je socialistinja Dorge Kaplanova v Moskvi streljala na voditelja sedanje boljševiske vla-de, Lenina, in ga z dvema streloma varno ranila. Krogli somu baje že potegnili iz života, vendar še visi njegovo življenje na tanki niti. — V Petrogradu pa so isti dan ustrelili ljudskega komisarja za no-tranje stvari, Urikega. Bil je pri priči mrtve. — O češko-slovaški armadi zadnji čas ni važnejših poro-čil. Angleški listi pravijo, da je sedaj v Rusiji že nad 60.000 mož Angležev, Francozov in Amerikan-cev. Ta armada hoče v Rusiji organizirati velik od-por proti Nemcem.

Zopet dva umora v Moskvi. Po umoru Urike-ga se je vršila hišna preiskava v hiši angleškega po-slanika v Moskvi. Pri tem je prišlo do hudega spo-pada med boljševiski in njihovimi nasprotniki. Ubiti sta dve osebi, od teh en Anglež. Boljševiski so zase-dili poslaniško palačo in zaplenili tam vse kar so le našli.

V Odesi v južni Rusiji so neznane osebe spu-stile v zrak veliko nemško skladišče streliva. Urad-no se prizna, da je ubitih nad 50. ranjenih pa nekaj sto oseb, več tisoč prebivalcev je pa brez strehe. — Škoda znaša več sto milijonov.

Rumunski kralj ostane sovražnik Nemčije. V Rumuniji se opaža veliko sovražno gibanje proti vse-mu, kar je nemško. Rumunski kralj je kljub nemški vojaški sili, ki gospodari na Rumunskem, odločen pristaš četverosporazuma. Berolinski listi pišejo, da je Nemčija napravila veliko pomoto, da ni takoj od-stranila kralja in kraljice. (Kako bi ga naj odstra-nili, tega pa ne povedo.)

Razmerje med Spanijo in Nemčijo je nejasno. Španska vlada sicer zatrjuje, da hoče ostati še na-dalje nepristranska, a da nikakor ne bo trpela, da bi nemški P-čolni potapljalci njene ladje. Ker so P-čolni zadnji tečen zopet potopili nekaj velikih špan-skih parnikov, je španski ministrski svet poslal v Berolin oster ugovor. Čim bolj se umikajo Nemci na Francoskem, tem bolj raste na Španskem razpolože-nje, da naj tudi Spanija napove Nemčiji vojno.

Kako kaznujejo v Ameriki nasprotnike vojske. Iz Združenih držav Severne Amerike se poroča, da se je te dni moralo pred nekim kazenskim sodiš-čem zagovarjati 100 ameriških velikih tovarnarjev, ker so se izrekli proti vojni. Veletovarnar Haywood in 19 drugih so bili obsojeni na 20 let ječe, 33 tovar-narjev na 10 let, 12 na eno leto in dva na 10 dni je-če. Vrh tega je bil tovarnar Haywood kaznovan še na plačanje 20.000 dolarjev.

Laški zrakoplovec so zadnje dni kaj predrzno napadli več naših krajev. Poletja v Kotor so se ude-ležili večinoma Angleži. Od petih letal so bila 3 so-streljena. Mesto Franzensfeste na Tirolskem so na-padli Lahi iz zračnih višin dne 31. avgusta. Pripla-la je cela šuma sovražnih letalcev: Lahi, Angleži in Francozi. Vrgli so okoli 12 bomb. Razrušile so nekaj hiš, ubile nekemu častniku par konj in pet svinj ter ranile 4 osebe. Streljali so od vseh strani na nje, a niso jih zadeli. Malo poprej so krožili Lahi nad Bel-jakom. Njih bombe so poškodovale tir na kolodvoru, in razbile nekaj vozov, druge nesreče pa ni bilo. La-hi so pluli tako nizko, da so klicali našim vojakom, ki so stali tam naokrog: Streljajte vendar!

Tedenske novice

Duhovniške vesti. Župnijo Loče je dobil vlč. g. Franc Lom, župnik pri Sv. Petru na Kronske gori, župnijo Jurkloster pa vlč. g. Jurij Cvetko, kaplan v Zrečah.

Župnijski izpiti so napravili te dni naslednji č. gg. kaplani: Alojzij Leben od Sv. Urbana pri Ptuj, Ivan Messner iz Ptuja, Franc Polak iz Hoč ter vojni kurat Franc Zagoršak.

Obletnica izvolitve papeža Benedikta XV. se je obhajala dne 3. t. m., obletnica kronanja pa se bo obhajala dne 6. t. m. V cerkvah bo verno ljudstvo slavilo to obletnico prihodnjo nedeljo, dne 8. t. m. Dolžnost vsakega vernega katoličana je, da prošla-vi, vsaj z molitvijo, Sv. Očeta kot največjega glasni-ka miru!

Častni občan. Občini Sv. Jurij ob Taboru in Stroča vas pri Ljutomeru sta imenovali načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Ant. Korošca svojim ča-stnim občanom.

Slovenske gorice prihodnjo nedeljo gotovo ne bodo zaostale za Slov. Bistrico glede na udeležbo. Na enak veselico je prišla tam pred šestimi tedni tisoč-glava množica, bližnji peš, oddaljeni na krasno o-kinčanih vozovih z velikimi narodnimi zastavami. A tudi naše ljudstvo v Slovenskih goricah ima čut za narodne prireditve, ima ponosa v sebi dovolj, da se jih tudi udeleži. Kakor slišimo, je vspešno tako ob-širen, da bo vsaki gost nesel najlepše spomine od te veselice. Zato vsi na nedeljsko narodno slavnost k Sv. Lenartu!

Mladeniško slavlje v St. Ilju. Dne 8. septem-bra se bo v St. Ilju v Slov. gor. blagoslovila zasta-va mladeniške Marijine družbe. Slavnost bo združe-na s sestankom mladeniških Marijinih družb iz celih Slov. gor. Mladenci, pridite dne 8. septembra v ob-majni St. Ilj!

Narodna slavnost v Slov. Bistrici. Jernejeva nedelja, na katero se vrši pri nas cerkven šoh, je bila že od nekdaj določena kot dan za narodno vese-lico v Slov. Bistrici. Zato je naša Citalnica priredila tudi letos, kljub temu, da smo imeli podobno pri-reditev že dne 21. julija t. l. na Jernejevo nedeljo, popoldan, narodno veselico in sicer s sodelovanjem Celjskega pevskega društva. Vsi prostori našega Na-rodnega doma so bili nabito polni. Navzoči niso bili samo ljudje iz slovenjebistriškega okraja, ampak tu-di iz mariborskega in konjskega. Posebno iz Konjice je prišlo zelo veliko gostov, ostali pa, ki se priredit-ve niso mogli udeležiti, so poslali denarni prispevek 100 K, ki je namenjen Dijaški kuhinji v Mariboru. Spored narodne veselice je bil zelo obširen. Najprej so nam zapeli Celjani nekaj umetniš pesmi, med nji-mi Vilharjevo „Proletni zvuci.“ Petje je bilo v ve-lem oziru dovršeno. Nato se je vzpostavila gledališ-ka igra „Malomestne tradicije“, v kateri so nastopili slovenjebistriški diletantje. Vsi igralci so rešili svoje vloge izborni in mogočno ploskanje je izrazilo zado-volnost in hvaležnost občinstva. Po igri so zopet za-peli Celjani celo vrsto narodnih pesmi, katere je s-prejelo občinstvo z burnim ploskanjem. G. dr. Reis-man je nato pozdravil došle Celjane ter drugo občin-stvo in v svojem govoru poudaril posebno pomen ta-kih prireditev v času, ko nam naši narodni nasprotniki prepovedujejo vsako politično zborovanje. Nasli-kal je muke in trpljenje naših ljudi v tej vojni, ki je postalo že neznošno. Tolaži nas samo misel ter pre-pričanje, da plavamo boljši bodočnosti nasproti. Naš ideal, ki obdaja v združenju in samodržavnosti tro-edinega naroda, bo kmalu postal meso in kri, bo že prav kmalu uresničen. Da pa se ta naša želja dose-že čimprej, je treba neumornega dela in jeklene vo-lje. Govorila sta še tudi g. Rebek iz Celja in g. Pet. Novak, Celjani pa so še zapeli Aljažev „Na dan.“ — Prosta zabava, ki se je vršila na dvorišču, deloma v notranjih prostorih Narodnega doma, je bila sicer nekoliko motena od dežja, ki se je nenadoma vlij na nas, kar pa ni prav nič zmanjšalo zadovoljnosti in dobre volje udeležencev. Cela slavnost nam je poka-zala, kako potrebno je bilo začeti po štiriletnem od-moru z delom v Slov. Bistrici. Vsak udeleženec se je čutil, odkod toliko ljudstva. Pa je to čisto razumlji-vo, po tolikih mukah in trpljenju zahteva človeška duša malo razvedrila, da pozabi nekoliko to trpljen-je. Slovensko ljudstvo pa hoče tudi pouka, se hoče izobraževati in se dostojno pripraviti za lepšo svojo bodočnost.

Vojaki bodo dobili odslej namesto 350 gramov 420 gramov kruha na dan.

Gojencem kn.-šk. dijaškega semenišča v Mariboru se v zadevi krušnih kart naroča, naj svoj odhod naznanijo prehranjevalnemu uradu ali občinskemu uradu in o tem seboj prinesejo pismeno potrdilo. — To velja tudi za vse druge dijake izven Maribora. Dovoljenje za pošiljanje živil pa se dobi pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

Visoko odlikovanje slovenskega vojnega kurata. Profesor na c. kr. gimnaziji v Mariboru, zdaj vojni kurat pri 26. strelskem polku č. g. J. E. Kocič, je dobil v priznanje svoje hrabrosti in požrtvovalnosti pred sovražnikom od cesarja viteški križec Franc Jozefovega reda z vojnimi okraskom in z meči. Čestitamo!

Odpust letnika 1871. S 15. septembrom se začne po obljubi domobranskega ministrstva odpustiti letnik 1871. Odpustčene nameravajo nadomestiti z mlajšimi letniki, ki so do sedaj bili oproščeni. Ker je sedaj na poljih in vinogradih napolnjenjše delo, bi bilo dobro, da se vpoklic oproščencev mlajših letnikov vsaj za eden do meseca zavleče.

V spomin svojim trem nečakom, padlim na laškem bojišču, daroval je č. g. kaplan M. Z. za Tiskovni dom v Mariboru 200 K, za slovensko šolo v Mariboru 200 K, Slovenskemu društvu v Celovcu 100 K in za Krekov dom 100 K. Padli so: Janez Zakšek iz Vidma ob Savi, Milan Zorko iz Laškega trga in poročnik Pepi Zorko iz St. Pavla na Koroškem. Prejeli so raznovrstna vojaška odlikovanja, najlepše in najvišje odlikovanje pa jim naj podeli slovenski narod v zasluženem častnem spominu, ker se v najtežavnejših razmerah, o katerih sedaj ne moremo pisati, ostali zavedni jugoslovanski junaki.

Vrnitev civilnih oblek vpoklicancem. Na interpelacijo glede vrnitve civilnih oblek vpoklicancem oziroma njih sorodnikom in svojem je odgovorila vojaška oblast, da so nadomestni kadri obvezni, vrniti civilne obleke vpoklicancem, ki so ali padli na bojišču, ali pa umrli, njih sorodnikom, oziroma njih svojcem. Invalidi dobe svoje civilne obleke pri nadomestnih kadrih, ali pa se jim morajo doposlati na naslov njih bivališča.

Novo poštno pristojbino. Kakor smo že poročali, so stopile s 1. septembrom t. l. v veljavo nove poštno določbe, kajti zvišane so razne pristojbine, kot pristojbine za pisma, dopisnice itd. Opozorjamo naše čitatelje zlasti na sledeča določila, da se ravna po njih, da ne bodo trpeli škode in imeli sitnosti: Za navadno pismo, kojega teža znaša do 20 gramov, znaša sedaj pristojbina 20 v (poprej 15 v), za vsakih nadaljnjih 20 gramov teže pa po 5 v več. Za navadne poštno dopisnice, torej za take, katere izdaja poštna uprava, znaša pristojbina sedaj 10 v (poprej 8 v); za take dopisnice je torej še treba prilepiti znamko za 2 v. Za razglednice pa znaša pristojbina 10 v. Za ekspresna pisma znaša pristojbina sedaj 60 vin. (poprej 30 v). Pripomni se, da stare poštno dopisnice z znamko umrlega cesarja Franca Jožeta niso več veljavne. Na take dopisnice se mora prilepiti znamka no 10 v. Tudi vse poštno znamke s podobo rajnega cesarja so neveljavne. Za stare dopisnice s podobo rajnega cesarja in za pisma, na katera je nalepljena poštna znamka s podobo rajnega cesarja, mora naslovljenec plačati. Kazen, in sicer za dopisnico 20 v, in za navadno pismo 40 v. Torej pozor!

Promet z nahrbtniki je prehranjevalni minister Paul strogo prepovedal. V tozadevnem ukazu pravi, da se bo odvzemalo žito, moka in krompir, ki se prenaša v nahrbtnikih, tudi v najmanjših množinah. Vsakdo, kdor proda ali kupi ta živila brez oblastvenega dovoljenja, se bo občutno kaznoval. Kupljeno blago pa se bo zaplenilo. Zandarji dobijo naročilo, da strogo pazijo na nahrbtnike. Mi smo mnenja, da so živila, ki se prenašajo z nahrbtniki, vedno boljše spravljena, nego žito ali krompir, ki se v uradnih skladiščih nasipuje na velike kupe in je v nevarnosti, da splesni in segnje.

Sukanec — surovo maslo. Od Sv. Ruperta v Slov. gor. nam pišejo: V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ ste poročali, da je mariborski trgovec Büdefeldt prodajal špulo sukanca po 36 K, pri čemer je „zaslužil“ pri eni špuli K 4.50; kljub temu nezasišlanemu zaslužku je okrajno in okrožno sodišče v Mariboru razsodilo, da trgovec ni navijalec cen in da je njegov „zaslužek“ primeren! Za kmete pa veljajo menda druge postavbe, to priča sledeči slučaj: Ravno pred enim letom je kmetica B. V. iz Črmlenšaka prodala pol kilograma surovega masla za 5 K. Okrajno sodišče pri Sv. Lenartu jo je po dolgem einanju obsodilo zaradi navijanja cen na 48 ur zapora in isto okrožno sodišče v Mariboru, ki smatra K 4.50 za primeren „zaslužek“ pri prodaji ene špule sukanca, je to sodbo potrdilo!!! In vendar je stalo ½ kg surovega masla v mirnih časih najmanj 1 K, ena špula sukanca pa samo 24 v! Ali se naj kdo pri takih sodbah čudi, če zgubivajo ljudje zaupanje v pravico naših sodišč? Ali imajo razni vojni dobičkarji po mestih kak vzrok, se čuditi, če kmetice več ne nosijo svojih s krvavimi žulji pripravljenih pridelkov v mesta, kjer bi jih morale pod vsako ceno prodati?!

Izredno visoke cene vinu. Na Ogrskem kupujejo vino lanskega letnika po izredno visokih cenah. V okolici vinorodnega kraja Somogy plačujejo za lansko vino 15 do 24 K liter, letošnji vinski most pa 10–15 K. — Slovite tokajske vinograde je pa uničila toča.

Pomanjkanje in stradanje na kmetih. Ko so na Dunaju skrčili krušno množino za polovico, je bilo umevno veliko vika in krika. Tudi pomoč je prihla-

sljal, da so tudi na kmetih ljudje, ki trpe pomanjkanje kolikor mogoče naglo. Do danes pa še nikdo ni kanje in glad. So to rodbine malih kajzarjev, viničarjev in rodbine vseh onih s stalno plačo, ki vedo, kaj zaslužijo. Ti ubogi ljudje velikokrat kar po cele tedne ne dobe sploh nobene moke in nobenega kruha. Godi se jim hujše kakor zadnjemu revežu v mestu, zlasti če morajo preskrbovati še kopico otrok. Vlada pa skrbi samo za ljudi v mestih, za reveže na kmetih se ne zmeni.

Značilna tablica. Iz pisma nemškega vojaka na francoski fronti povzamemo: Bili smo na neki visoki planoti blizu mesta Montdidier. Naš poveljnik nam je ukazal, naj ponoči vržemo v sovražni jarek več letakov; v katerih vabimo Francoze in Angleže, naj opustijo bojevanje in naj gredo uživati k nam ugodnosti, ki jih nudi Nemčija prijateljem iz sovražnega tabora: šampanjec, sir, klobase, suhor, ogrske salame in bel kruh iz ogrske moke, pečenko avstrijskih prašičev itd. Drugo jutro smo našli v našem jarku tablico z odgovorom: „Hvala za ponudbo! Mi Francozi in Angleži nimamo prav nič veselja iti k Vam pasti lakoto, ko imamo vsega v izobilju: zjutraj ob 6. uri dobi vsak od nas fini telečji guljaž, oziroma polovico papricirane piške, ob 8. uri domačo svinjsko klobaso, opoldne 1 liter goveje juhe z rezanci, kolački ali rižem, 40 dek govejega mesa, dve prikuhi in 20 dek pečenke ter kos močnate jedi; ob 5. uri popereno kavo ali čaj s pristnim rumom, zvečer ob 9. uri mrzlo govedino z jesihom in oljem ali guljaž z rižem, opoldne zopet čaj ali kavo. Vsak vojak dobi tu pri nas na dan hlebec kruha (ki tehta 1½ kg) iz ržene ali pšenične ameriške moke, ter opoldne in popoldne ter zvečer pol litra vina. Če pa je še komu vse to premalo, se je treba oglasiti samo pri podčastniku in takoj dobi iz rezervne zaloge še toliko vsakovrstnih finih evropskih, ameriških ali avstralskih živil, kolikor mu le srce poželi. Sira, kruha in špeha pa nosimo vedno dovolj seboj. Da ne boste mislili, da vas farbamo, vam bomo odslej vedno nekaj naših dobrot odstopili.“ In res so nam ponoči francoski zrakoplovci skozi osem dni zaporedoma spuščali bombe z imenovanimi živili v naše järke.

Dopisi.

Maribor. Kdor se hoče za zimo preskrbeti s sadjem, naj se do dne 15. septembra oglasi pri mestnem prehranjevalnem uradu, Rotovski trg št. 6. Cena za 1 kg jabolk približno 1 K. — Manjpremožni bodo dobili kruh za nižjo ceno. Tozadevne nakaznice, se dobijo v uradu za krušne karte, Elizabetna cesta št. 14. Za oddelek „H. A. 1.“, in sicer za četne črke A do K, se dobijo jutri v četrtek, dne 6. t. m., za vse ostale pa v soboto, dne 7. septembra. Za oddelek „H. A. 2.“ v ponedeljek, dne 9. septembra, za oddelek „H. A. 3.“ v torek, dne 10. t. m., vsakokrat od 9. do 11. ure popoldne. Železničarji dobijo te nakaznice v ponedeljek, dne 9. septembra, popoldne, Rotovski trg št. 6. Vsak naj prinese seboj družinsko nakupovalno karto, železničarji pa listek za kruh.

Leitersberg-Krčevine. To-le se je zgodilo pri nas. Prijatelj je prišel k prijatelji in mu je rekel: „Prijatelj, daj otroka v nemško šolo. Gospod Berničnik so rekli, da mora vse v nemško šolo. Sedaj je vojska in vsak vojak mora znati nemško, slovensko pa ni nič treba.“ — In je odgovoril prijatelj prijatelju: „Prijatelj, pojdi se solit! Vem, da gospod Berničnik hvali samo to pr..... nemščino in ti trobiš za njim tja v en dan. Jaz že vem, kaj je mojemu fantu treba. Če slovenščino tudi res za celi svet ne potrebuje, pa jo potrebuje za mene! Pogled sem, starejši sin mi piše iz vojske po nemško. Vidiš, slovenski sin slovenskemu očetu po nemško! In zakaj? Hodil je v nemško šolo in siromak ne zna po slovensko peresa obrniti. Jaz pa ne znam njegovih nemških ključ razrešiti. Prijatelj, ali naj lezem za vsako pismo posebej k gospodu Berničniku, da mi ga raztolmači? In če mu hočem poslati na fronti par očetovskih spominov in tolažilnih nasvetov, ali mora ubože vedno posebej naprositi dobrega človeka, da mu prebere to pismo? Ali mi mu ne bilo bolj domače pri srcu, če bi sam bral in na samem premišljal pismo svojega očeta? Kaj praviš, prijatelj? Pojdi in drugi mi prinesi bolj pametnih nasvetov!“ — Drugače nič novega.

St. III v Slov. gor. Cesarska slavnost se je obnesla, četudi je vreme nekoliko motilo. Igralci in tudi pevci so zadovoljili navzoče, kakor tudi dekleta v kavarni. Vsem, ki so na ta ali na on način kaj prispevali za slavnost, naj Bog povrne! Vstopnina in kavarna sta dala nad 400 K, kar se vporabi v dobrodelne namene.

Sv. Lenart v Slov. gor. Povsod se govori po vseh tajah Slovenskih goric o narodni veselici prihodnje nedelje. Povsod že kinčajo vozove, s katerimi se pripeljejo oddaljeni gostje in povsod agitirajo narodno zavedni ljudje za veliko udeležbo. To je pač dokaz, da je tudi naše ljudstvo postalo navdušeno za jugoslovansko skupnost in da hoče porabiti to priliko, da pride skupaj z drugimi Slovenci, s katerimi vsled vojnih razmer ni moglo občeovati. Pridite vsi, ki ste dobre volje, ne bo vam žal pota!

Sv. Lenart v Slov. gor. Ker pride pevski zbor Dramatičnega društva že v nedeljo zjutraj iz Maribora, smo ga naprosili, da naj prevzame petje pri pozni službi božji, da slišijo tudi tisti krasno petje, ki popoldne ne bodo mogli priti na veselico.

Sv. Rupert v Slov. gor. Za nedeljsko narodno slavnost pri Sv. Lenartu, ki jo priredi mariborsko Dramatično društvo, kojega predsednik, g. profesor Voglar, je naš domačin, vlada po vseh tukajšnjih občinah veliko zanimanje. Nikdo ne bo zamudil te tako dolge pogrešane prilike, da sliši zopet prelepo pesem in uživa za nekaj ur odkritosrčno veselje. Agitirajte

tudi tam, kjer še ljudje ne razumejo pomena take narodne prireditve!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 17. avgusta t. l. je na Dunaju umrl praporščak-prostovoljec Alojz Kolbl, sin s. ostovane Kolblove družine pri Sv. Duhu na Stari gori. Ranjen je bil dne 1. julija po italijanski granati. Pet dni je ležal slabo obvezan v neki laški kavarni v družbi nekaj ranjenih Italijanov. Rešili so ga naši Prejelci so ga iz vojne bolnišnice na Dunaju, kjer je izdihnil. Lojzek je bil priden mladenič; kot dijak-sečmošolec mariborske gimnazije je bil povsod priljubljen. Po svoji smrti je še bil odlikovan z veliko srebrno hrabrostno kolajno. Junak, počivaj v miru!

Hajdina. V tretje gre ravo pri nesrečah; tri vome žrtve obokujemo na Gornji Hajdini v tem letu. Jetki, e podlegel Martin Pal, vzoren gospodar, blag sosed, zanesljiv prijatelj, miroluben značaj, vnet pristaša in ljubitelj našega jugoslovanskega časa, isja. Naj počiva v miru v bližini svojega doma! — Padel je mladenič Franc Onič, edini sin matere vdove. Ra ni France je bil le ega obnašanja doma in v cerkvi, ljubil je delo, molitev, slovensko časopisje in svojo skrbno mater. Upamo, da je Gospod dobrega mladeniča že obudil k novemu boljšemu življenju in da ga bo dal žalostni materi nazaj v svetih nebesih.

Pretrpela nas je bridka vest o smrti nadporočnika Alojzija Drevenšek. Padel je kot letalec, ker mu je zorelo letalo. Rajni je bil vedno odličnjak dijak, dober tovariš in vrl narodnjak. Hvaležno se ga spominjamo kot tamburaša, igralca, pevca in orglavca. Bog mu nakloni plačilo! Bog potolaži njegove drage domače!

Stranice pri Konjicah. Dne 28. avgusta je umrl, spreviden s sv. zakramenti, tukajšnji posestnik in trgovec g. Ivan Arzenšek, brat mil. g. kanonika Alojzija Arzenška, star še le 39 let. Rajni je bil vzgleden katoličan, zvest Slovenec, dober mož, skrben oče in postrežljiv sosed. Arzenškova hiša že od nekdaj slovi daleč na okoli kot vzgled drugim. V njej je bil gostoljubno sprejet vsakdo in noben revež ni šel praznih rok od te res vrle slovenske hiše. Zato pa je tudi božji blagoslov prav bogato rosil na njo. Rajni je bil zvest somišljenik naše stranke, pri vseh volitvah je stal trdno kakor zid na strani katoliško-narodnih Slovencev. „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ sta bila stara znanca v Arzenškovi hiši. Pridno je rajni Ivan agitiral za naše liste. Pokojnik je bil član raznih javnih zastopov in društev. Zapusčal žalostno vdovo in šest mladoletnih otročičev. Pogreb blagega pokojnika se je vršil v četrtek, dne 29. avg. Udeležba je bila zelo lepa. Celo iz Konjic, Zreč, Vitanja, Celja in drugod so prišli znanci in prijatelji pokojnika. Vse je pričalo, kako priljubljen je bil blagi pokojnik. Sprevod je vodil brat rajnega preč. kanonik Alojzij Arzenšek iz Maribora v spremstvu 5 č. gg. duhovnikov. Zagrebli smo moza, ki je bil res dika in ponos Arzenškove hiše, domače župnije in slovenske domovine. Rajni Ivan je bil trden v veri, in zvest narodu. Njegovega katoliško-narodnega prepričanja mu ne bi nihče odkupil za vse bogatstvo celega sveta. Mlad je moral leči v grob kot žrtev nevarne bolezni. Blagemu Ivanu boji slovenska zemlja lahka! Spoštovani Arzenškovi rodbini, posebno mil. g. kanoniku, naše iskreno sožalje!

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Poslanec dr. Verstovšek je za dne 25. avgusta napovedal pri nas shod. Oblast ga je prepovedala, ker se je kajpada bala za ogroženi javni red. Znani vodja politič. ekspoziture v Mozirju dr. Michl je prevzel nalogo agitatorja proti shodu; ne samo, da je dal razglasiti po občinah v celom okraju, da je shod prepovedan, temveč je osebno opozarjal ljudi, da ni shoda in naj ne gredo k Sv. Frančišku. Dr. Verstovšek jih je pa vabil na romanje. In prišli so od vseh krajev. Ljubenci so prišli vsi, Zadrecani, zlasti Bočanci, in Gornje-graščani, so se deloma pripeljali, deloma dospeli v velikem številu peš: dobro so bili zastopani Lučani in Rečičani. Na predvečer so se zbirali na Ljubnem žandari; od vseh krajev so jih sklicali do 30. Vodil jih je dr. Michl sam s slavnim Mülleretom. Ob 3. uri so stopili v službo. Vodja ekspoziture dr. Michl je javil dr. Verstovšku, da ne sme govoriti niti jedne besedice. Seveda je prišlo drugače. Dr. Michl je bil poslanec vedno za petami. Toda poslanec ga je ne-usmiljeno gonil sem ter tja: hudomušne opazke so padale na uniformiranega gospoda. Poslanec so posebno blagrovati, da je imel s seboj tako vrlega in dvonožnega stražarja. Dr. Michl je sikal same jeze, ker je bil res v jako žalostnem položaju, da so ga že celo ljudje pomilovali, ki so se sicer zgražali zaradi prepovedi narovečanega shoda. Dekleta, gospodične, žene in moški so peli narodne pesmi: pesem za pesmjo se je razlegala po lepi Savinjski dolini. „Živela Jugoslavija! Živel jugoslovanski klub! Živijo g. dr. Verstovšek! Živeli Čehi in Poljaki!“ je donelo komisarju in žandarjem na uho. Po 5. uri se vlije ploha; zborovalec bežijo v obe bližnji gostilni. Dr. Verstovšek si oskrbi velik dežnik in se spreha na prostem. Komisar v lepi in novi uniformi je seveda moral tudi ostati na prostem. Kar curjalo je od njega, moker je bil kakor miš. Ta prisiljena služba je trajala do pol osmih zvečer. Le počasno so se razšli ljudje, navdušeni za Jugoslavijo. Oblastvena prepoved je le koristila in še bolj utrdila Savinjšane v veri, da Jugoslavija mora priti. Z uspehom smo popolnoma zadovoljni.

Sv. Peter pod Sv. gorami. V nedeljo, dne 15. t. m., bo na Svetih gorah sklepna romarska pobožnost. Pri tej priliki se bo slovesno blagoslovila zastava šentpeterske dekleške Marijine družbe. Pri poznem sv. opravilu bo imel svečanostni govor prof. dr. Hobnec. Marijini častilci in častilke, zlasti bližnje Marijine družbe in dekleške zveze, pridite počastiti Mater božjo svetogorsko!